

Nederlands Fruit Netwerk is op stoom gekomen

Vergaderen en determineren

De eerste keer dat we, de actieve deelnemers aan het Nederlands Fruit Netwerk (NFN), bijeen kwamen, was in Wageningen in februari. Tijdens deze levendige vergadering werd afgesproken dat het up-to-date maken van de appelcollectie van CGN in Randwijk prioriteit heeft. En ook dat de deelnemers verdergaan met de inventarisatie van hun eigen collectie, die zij voor het eind van het jaar zullen inleveren. Ter tafel kwam een overzicht van andere collectiehouders die kunnen deelnemen aan het NFN. Er is van gedachten gewisseld over de vraag wie binnenkort benaderd kan worden als nieuwe deelnemers. Er dienen zich andere collectiehouders aan om deel te nemen aan de groep kenners die zich op dit moment bezighouden met de beoordeling van de inventarisatie van de bestaande collecties ten behoeve van de appeldatabase. Afgesproken werd ook dat we ieder jaar een keer op locatie bij elkaar zullen komen.

Op 8 augustus jl., toen we voor de tweede keer bij elkaar waren, werd duidelijk dat samenwerking niet alleen noodzakelijk is, maar ook erg gezellig. Op die dag werd op het proefbedrijf van Wageningen Universiteit in Randwijk, waar zich de appelcollectie van CGN bevindt, kort vergaderd en ook belangrijk,

met elkaar heerlijk geluncht. De voorzitter vertelde dat ongeveer de helft van het totale aantal inventarisaties is ingediend. Deze bevatten niet allemaal de gevraagde gegevens. De rubriek 'herkomst' bijvoorbeeld is in sommige lijsten niet of onvolledig ingevuld. Van sommige collecties kunnen we de herkomst van de rassen vermoedelijk nooit meer achterhalen vanwege het ontbreken van een administratie in de begintijd van de verzameling.

Geconstateerd werd dat de inventarisaties van enkele omvangrijke en belangrijke collecties nog ontbreken. Het streven is dat alle informatie over de verschillende collectie aan het eind van het jaar ingeleverd is.

's Middags werden de vroege rassen bekeken die vorig jaar niet onderzocht waren, omdat we toen later in het seizoen begonnen waren met determineren. Niet van alle bomen was het fruit al rijp waardoor het niet goed mogelijk was vast te stellen of het inderdaad de rassen zijn die al twaalf jaar onder die naam in de inventarisatie staan. De rassen die nog niet rijp genoeg waren, zijn meegenomen om thuis te laten narijpen en daarna verder te onderzoeken. Deze rassen in Randwijk kregen op 22 augustus een herkansing bij de volgende determinatieronde.

Onder meer de volgende rasna-

men zijn inmiddels geverifieerd door middel van vruchtherkenning en in de meeste gevallen ook door DNA-onderzoek: Zoete Kroon, Lemoen (2x aanwezig), Notarisappel, Gravensteiner (2x aanwezig), Dubbele Zoete Aagt, American Mother, Jacob Dirk, Eijsdener en Gronsvelder Klumpke, Zoete Veentje, Reinette Hernaut en Present van Engeland.

Bezoek aan POM Noord-Holland

De POMologische Vereniging Noord-Holland (POMVNH) bood op 20 september een verzorgde dag in haar collectieboomgaard in Middenbeemster aan. Heel bijzonder was dat het hele programma in de boomgaard kon plaatsvinden, niet alleen het bekijken van het fruit, maar ook de korte vergadering die hieraan voorafging.

Op het programma stond onder meer een bezoek aan de boomgaard. Er werd meteen gebruik gemaakt van de gelegenheid om appels met dezelfde rasnaam van de collecties van het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN) en POM met elkaar te vergelijken, bijvoorbeeld Peasgood's Nonsuch, nr. 21 van de CGN-collectie in Randwijk en Peasgood's Nonsuch van POMVNH. Het vruchtvlees van nr. 21 was stevig en de smaak lichtzuur; de appel van POMVNH was knapperig en smaak-

Lemoenappel.

Gronsvelder Klumpke.

Zoete Kroon.

Jacob Dirk.

Vergadering van het NFN in de collectieboomgaard van POM. Foto Bart van Lienden.

te zoeter en wateriger dan nr. 21 van de CGN-collectie. Er waren dan ook twijfels of het hier gaat om hetzelfde ras.

Ook werd meegebracht fruit uit andere collecties vergeleken met de collectie van POMVNH. De stoofpeer Ijsbout, nr. S27 van de NPV-Fruithof collectie en Ijsbout van POMVNH kloppen.

De Present van Engeland van POMVNH zou identiek kunnen zijn aan Lady's Finger van de National Fruit Collection (NFC) in Brogdale. Helaas is geen foto afgebeeld op hun website en worden daar geen gegevens over het DNA van rassen verstrekt. Vergelijking van de groeiwijze en het blad van beide accessies is evenmin mogelijk.

Een webalbum van de bijeenkomst in Middenbeemster, is te vinden op het internet. U kunt hiervoor deze link kopiëren: <https://photos.app.goo.gl/97TgzsTdvEDYmibP8>

Extra determineerronde

Al snel bleek er grote behoefte te zijn aan een nieuwe determineerronde om gezamenlijk naar fruit te kijken waarvan de rasnaam niet duidelijk of onbekend is. De wens

tot meer contact en samenwerking bij het determineren van fruit en vooral het met elkaar bespreken van het fruit werd realiteit op 18 oktober jl. bij een van de deelnemers thuis in Middenbeemster. Het enthousiasme waarmee deze NFN'ers bezig zijn, was duidelijk te zien aan het fruit dat al tijdens de (meegebrachte) lunch en de koffieglazen op tafel lag. De 'probleemgevallen' kwamen uit alle delen van het land, appels uit Randwijk die zo koel mogelijk bewaard waren (een hele toer de afgelopen zomer), ingebracht fruit op determineerdagen waarvan de rasnaam niet meteen duidelijk was en fruit uit de verschillende collecties van de deelnemers.

Nederlands cultureel erfgoed

We zullen voor het eind van dit jaar als aanvulling op de eigen inventarisatie aangeven wat volgens ons onder de definitie Nederlands cultureel erfgoed valt. Naar verwachting zullen de meningen hierover verschillen. Over een aantal rassen zal iedereen het 100% eens zijn; over een aantal rassen zal iedereen zeggen dat deze niet onder het Nederlands cultureel erfgoed vallen en er zal een aantal twijfelgevallen bij zijn. Deze

laatste groep zal door de expertgroep bediscussieerd worden om tot de definitieve erfgoedlijst te komen. In de vergadering van 8 maart 2017 is besloten dat de taak van deze expertgroep is het vaststellen van identificatiecriteria van historische fruitrassen en het identificeren van alle aanwezige historische fruitrassen. Als experts worden de beheerders van de deelnemende collecties beschouwd. Daarnaast is een landelijke expert aangewezen die de verschillende organisaties, die niet beschikken over een lokale expert, zal begeleiden. Hennie Rossel is coördinator van de expertgroep en Marcel Rutten is bestuurlijk coördinator die de contacten onderhoudt met CGN en de Stichting de Oerakker en bovendien voorzitter en secretaris bij de vergaderingen van het NFN.

Op het programma staat nog de naarsvergadering van Stichting de Oerakker op 22 november a.s. Tijdens het middagprogramma wordt het NFN volop gelegenheid gegeven tot het delen van kennis en determineren van meegebracht fruit in een eigen ruimte.

*Tekst en foto's (tenzij anders aangegeven)
Marianne van Lienden*

De twee Peasgood's Nonsuch die werden vergeleken. Foto Bart van Lienden.

Auke Kleefstra laat de Present van Engeland van de POMVNH-collectie zien. Foto Bart van Lienden.